

Nytt redskap kan ge jämnare försök

Nu blir det enklare att hitta de allra bästa försöksytorna. Med ett nytt digitalt verktyg i framkant kan försöksutförarna spara tid och få mer tillförlitliga resultat – samtidigt som man får full koll på både historik och variation i marken.

NBR har det senaste året tagit ett rejält kliv framåt genom att utveckla ett nytt verktyg som hjälper dig att hitta jämnare försöksplatser. Projektet drivs

av NBR, finansieras av SLF, Stiftelsen Lantbruksforskning och är ett samarbete med Niftitech, Hushållningssällskapet Skåne och Lunds universitet, där Niftitech står för en stor del av utvecklingen.

Satelliterna skvallrar

Systemet bygger på att man använder historiska satellitbilder och topografiska data för att hitta de mest homogena ytorna på fälten.

Vid behov kan även jordarts-

parametrar tas med i beräkningen, vilket både ökar resultatens tillförlitlighet och minskar risken för onödiga bortkastade försök. Idag kasseras ungefär tio procent av för-

söken som genomförs i Skåne, vilket motsvarar ett värde på över tre miljoner kronor, något som systemet ska bidra till att minska. Utvecklingen har gått snabbt och redan i november förra året lanserades den första prototypen.

Enkelt och smidigt

Så här fungerar det i praktiken: Du klickar på ett fält i kartan och anger hur stort försök du vill lägga ut. Därefter ritas du in så-riktningen och bestämmer om vändtegar ska undvikas.

Du kan även justera vilka månader på året du vill hämta satellitbilder från, men som standard används perioden april till augusti. Systemet laddar då ner alla satellitbilder från de senaste fem åren för vald period och räknar fram ett genomsnittligt NDVI-värde för varje år.

Dessutom skapas en karta som visar variationen i NDVI samt en karta över de tio procent jämnaste områdena. NDVI är ett mått på hur mycket biomassa som växer på ett visst område där ett högt index ofta korrelerar med hög skörd.

Lager på lager

Systemet använder dessa värden tillsammans med topografiska data för att föreslå var på fältet försöket bör placeras, och skriver samtidigt ut en poäng för både försöksytan och fältet i sin helhet. Som användare kan du själv flytta försöksytan eller lägga ut fler ytor om du vill.

Systemet hämtar dessutom information om tidigare grödor och fältgränser från Jordbruksverket, vilket också visas

Jämnaste ytan markerad. Här har systemet markerat den jämnaste ytan baserat på de senaste fem årens variation i NDVI. Området har fått ett poäng på 4,05 och hela fältet 3,41, vilket tyder på en svag till medelgod försöksplats.

Jämnast vinner. Här visas de tio procent av fältet som är jämnast. Bilden visar tydligt att det övre hörnet, som systemet valt ut, är bland de mest homogena områdena år efter år.

tydligt. När man valt sina försöksplatser kan man enkelt exportera både kartor och koordinater, vilket gör det smidigt att navigera till fältet eller ta ut jordprover.

Värdefull historik

En historikdel är också på väg in i systemet. Den gör det möjligt att importera äldre försök och ger dig bättre överblick över var försök har legat tidigare och vilken typ av försök som genomförts. Det blir enkelt att undvika platser där någon större åtgärd kan ha påverkat re-

sultaten – eller hitta tillbaka till platser där du tidigare fått riktigt fina och jämna resultat.

Projektet löper hela 2026 och systemet ska tas i bruk vid årsskiftet, men redan till säsongen 2026 har NBR börjat använda sig av systemet för att lägga ut försök. Tanken är att systemet ska vara tillgängligt för alla försöksutförare i Sverige och Danmark.

Joakim Ekelöf
NBR Nordic Beet Research